

פרויקט מיוחד: תזונת העולם

פרק שמיני- בשר, דגים ושומן מן החי

כללי

במסגרת הסקירה אנו סוקרים את התפתחות צריכת המזונות השונים בעולם.
והפעם המזונות מן החי:

1. בשר (פרות, חזירים, כבשים...).
 2. דגים ופירות ים (להזכירכם, רוב העולם אוכל...).
 3. חלקים פנימיים (תחסכו ממני לפרט...).
 4. שומן בע"ח (כולל חמאה).
- (גם) מוצרים אלו "מעניינים" אותנו מסיבות מובנות שכן יש לנו "נגיעה אישית" לייצור מוצרים אלו. רק מבחינת נוחות, נכנה מוצרים אלו בעתיד בראשי תיבות: בשר, דגים ושומן-בד"ש.

וידוי אישי: לטעמי, זה הפרק הכי "טעים"...

כמה מילים על בשר

בשר הוא מזון שמקורו באיברי גופם של בעלי חיים. בני אדם נוהגים לאכול רקמת שריר וכן איברים פנימיים של בעלי חיים שונים. גם לטורפים, אוכלי נבלות ואוכלי כול משמש הבשר כמזון. הבשר עשיר בחלבון, בשומן ובפרט בשומן רווי, ובוויטמינים שונים, דוגמת B12. בבשר כמות זעירה של פחמימות המאוחסנות כגליקוגן. (ויקיפדיה)

כמה מילים על דגים ופירות ים

מאכלי ים הם מגוון של בעלי חיים וצמחים למאכל אדם, אשר נשלו מן הים או גודלו בבריכות מיוחדות לכך. מאכלי הים מתחלקים לשלוש קבוצות: דגים, פירות ים ואצות ים. יונקי ים, כגון לוויתנים, דולפינים, אריות ים וכלבי ים וכדומה, אינם חוקיים כיום לציד ולמאכל בישראל כמו ברוב חלקי העולם. (ויקיפדיה)

כמה מילים על חלקים פנימיים

בבישול הביטוי חלקי פנים, (וכן חלקים פנימיים או טפלי בשר) מתייחס לאיברים פנימיים של בעלי חיים הנצרכים כמזון. לרוב הכוונה היא לכל החלקים שאינם רקמת שריר או עצם. ההתייחסות לחלקי פנים ככלל או לחלקים מסוימים בפרט, שונה בין תרבויות. מה שעשוי להחשב מעדן יוקרתי בחברה מסוימת נחשב כמאכל עניים או אף כאשפה בחברה אחרת. (ויקיפדיה)

כמה מילים על שומן בע"ח

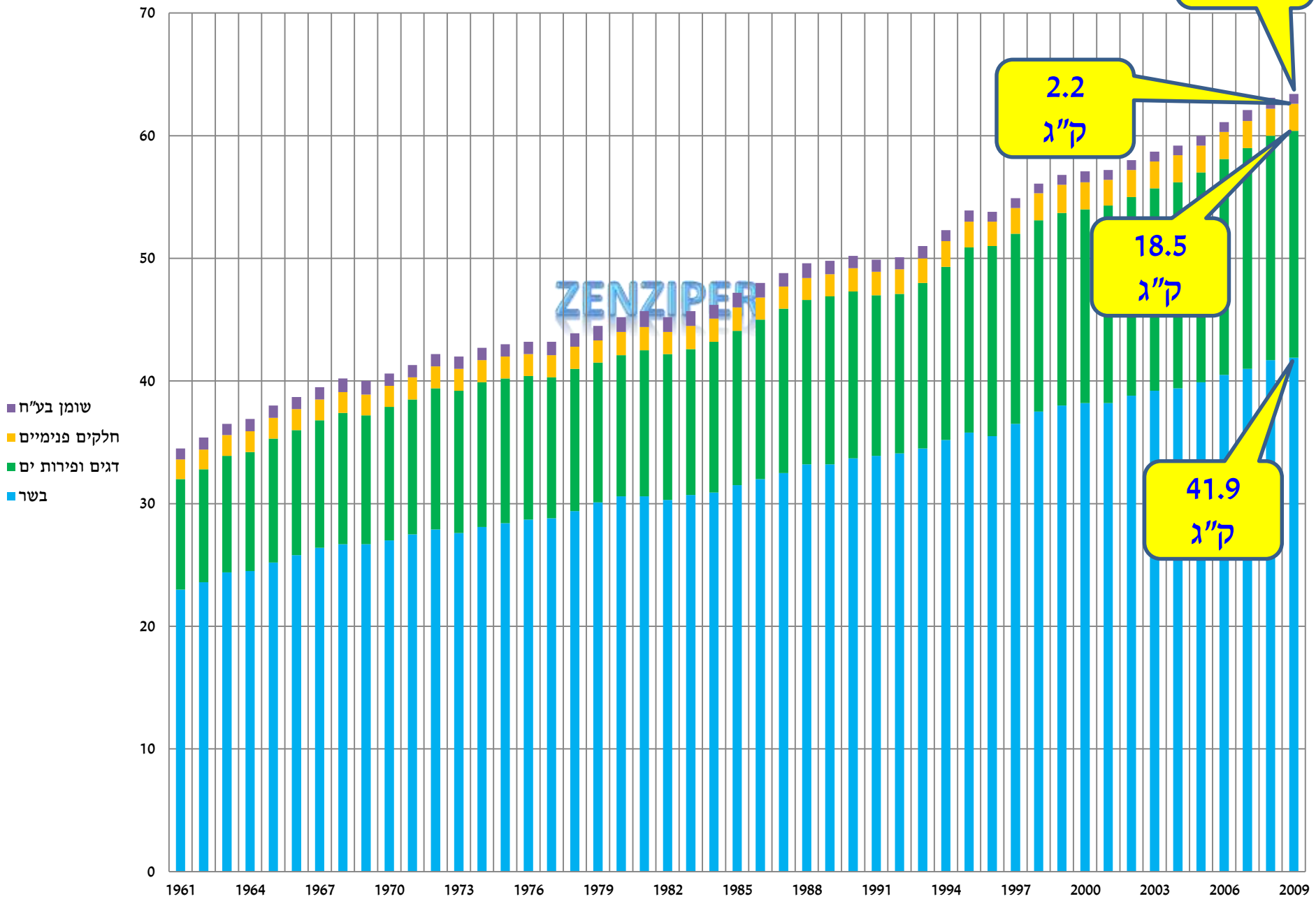
שומן בע"ח כולל שני חלקים עיקריים: חמאה ושומן המופק מגופם של דגים ובעלי חיים.

מהי צריכת הבד"ש השנתית לנפש בעולם?

צריכת בשר (כולל חלקים פנימיים ושומן), דגים ופירות ים לנפש בעולם
(בקג' בשנה)

תובנות

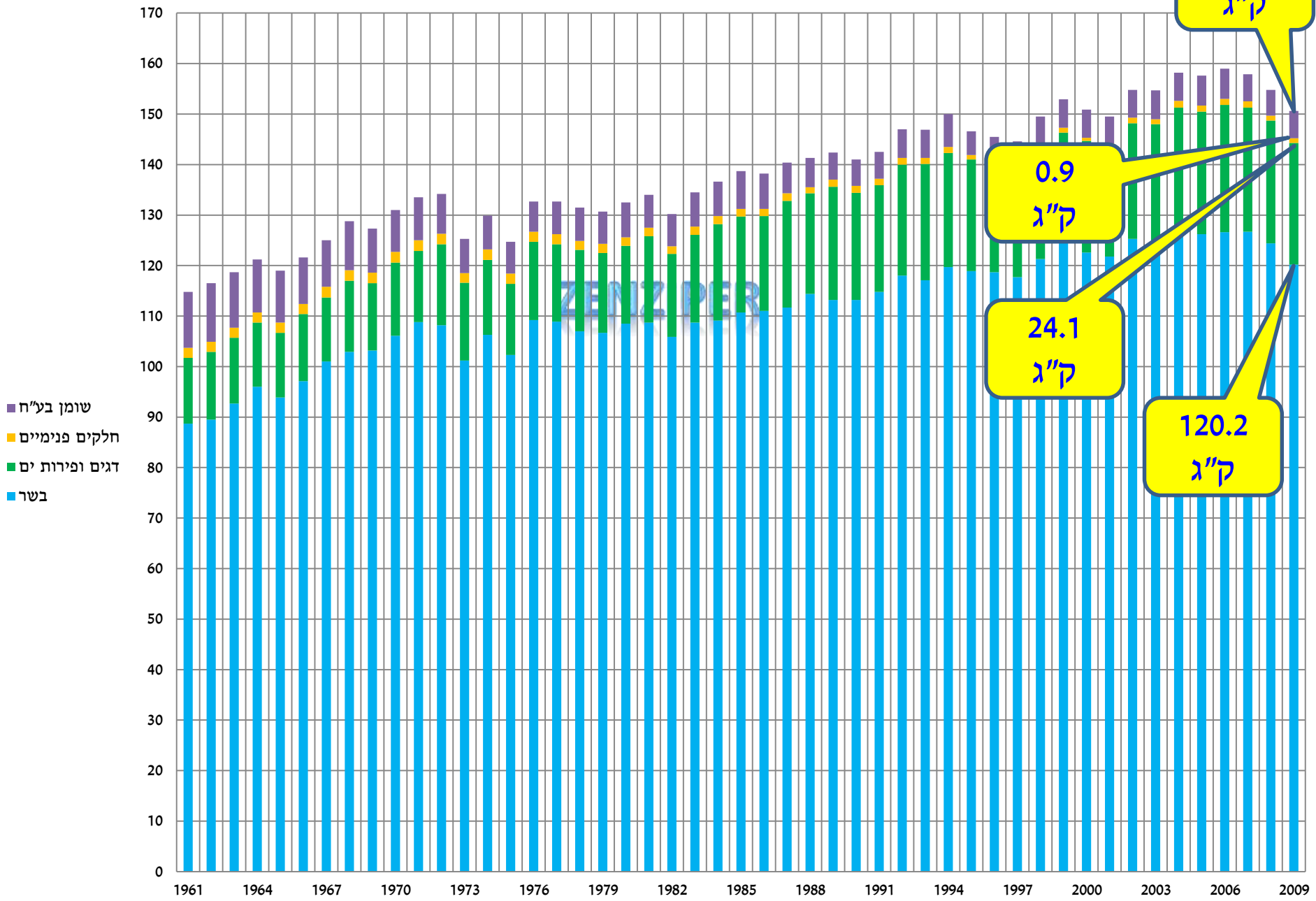
צריכת הבשר עלתה בעולם מ- 23.0 בשנת 1961 ל- 41.9 קג"ש בשנת 2009 שהם כ- 82%.
 צריכת הדגים ופירות הים עלתה מ- 9.0 לכ- 18.5 קג"ש (106%). צריכת החלקים הפנימיים
 עלתה מ- 1.6 לכ- 2.2 קג"ש (38%). צריכת שומן בע"ח ירדה מ- 0.9 לכ- 0.8 קג"ש (11%).
 כאשר מנתחים את המדינות המובילות מתגלה תמונה "קצת" מפתיעה, אחרי ארה"ב
 שמובילה את צריכת הבשר העולמית (120.2 קג"ש) מתייצבת כווית (כן...) עם 119.2 קג"ש
 אח"כ אוסטרליה (צפוי) 111.5 קג"ש בהמה (...). 109.5 קג"ש. בתחום הדגים מובילות
 מדינות אי כמו האיים המלדיבים 139.0 קג"ש, איסלנד 88.3 קג"ש, קיריבטי (איפה זה ???)
 72.4 קג"ש, פורטוגל (לא אי אבל לחוף הים) 61.1 קג"ש. בתחום השומן מובילות מדינות
 אירופה דנמרק (מעצמת חמאה) 26.6 קג"ש, בלגיה 26.5 קג"ש, הונגריה (מעצמת גולש...) 22.0,
 אוסטריה (שטרודל-חמאה... ללקק את האצבעות...) 20.6 קג"ש, גרמניה (כאן נגמר לי
 הדמיון...) 19.8 קג"ש. בתחום החלקים הפנימיים מובילות מדינות שבהן החלקים הללו
 משמשים מזון "אוטנטי" מונגוליה 10.7 קג"ש, סרביה 7.7 קג"ש, גבון 7.6 קג"ש ו... ישראל
 (מי שאוהב קישקע שיקום...) 7.6 קג"ש.

מהי צריכת הבד"ש השנתית לנפש בארה"ב?

צריכת בשר (כולל חלקים פנימיים ושומן), דגים ופירות ים לנפש בארה"ב
(בקג' בשנה)

תובנות

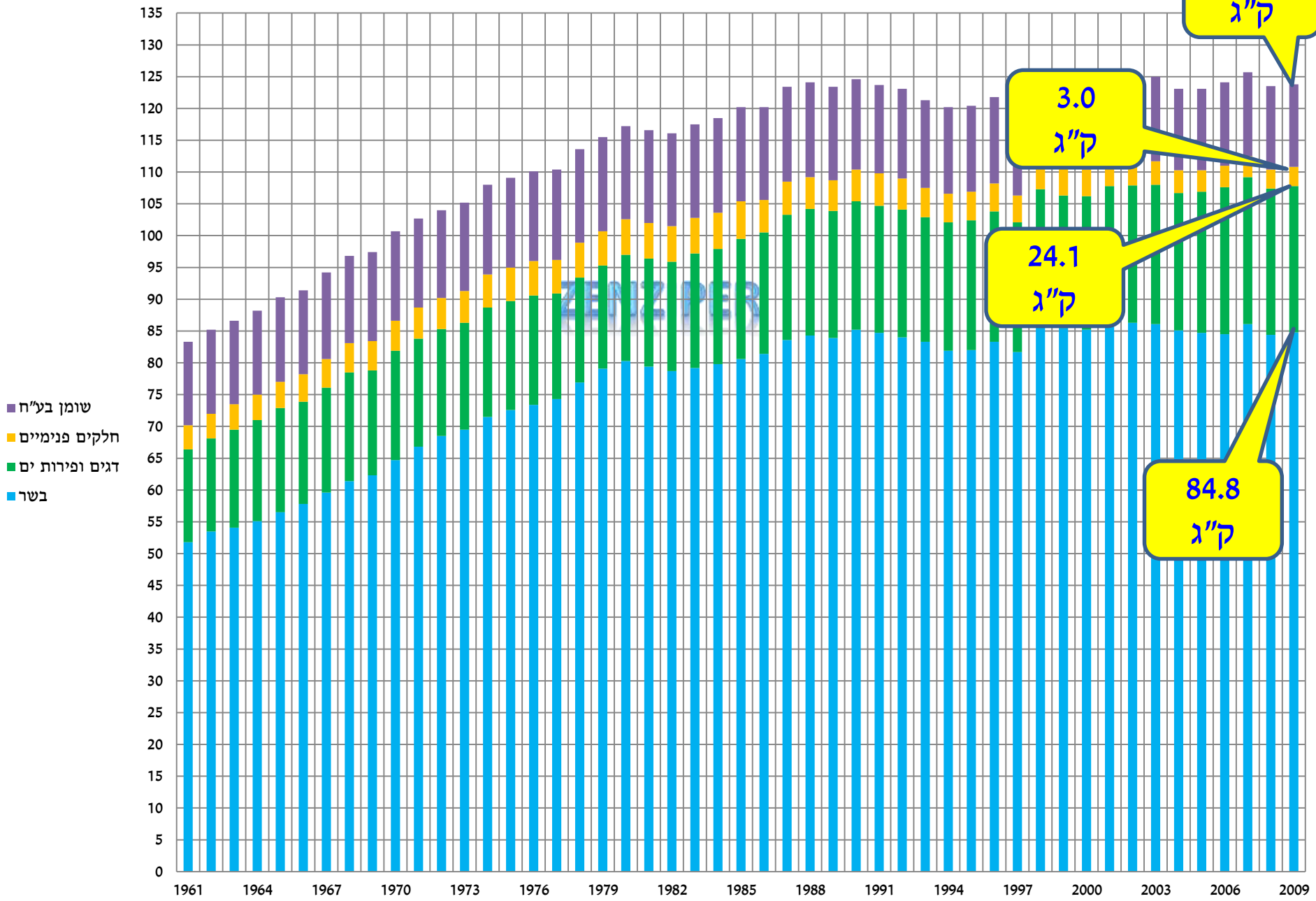
צריכת הבשר בארה"ב עלתה מ- 88.7 בשנת 1961 לכ- 120.2 קג"ש בשנת 2009 (36%).
צריכת הדגים ופירות ים עלתה מ- 13.0 לכ- 24.1 קג"ש (85%). צריכת החלקים הפנימיים
ירדה מ- 2.0 לכ- 0.9 קג"ש (55%) וצריכת שומן בע"ח ירדה מ- 11.1 לכ- 5.4 קג"ש (51%).
ארה"ב מדורגת במקום הראשון מתוך 176 מדינות בתחום אכילת בשר (הרבה לפני
ארגנטינה שמדורגת "רק" במקום ה- 10 עם 98.3 קג"ש. בתחום הדגים ארה"ב מדורגת
במקום ה- 48 (נמוך), בתחום החלקים הפנימיים (נחשבים מזון נחות) ארה"ב מדורגת
במקום ה- 40 ובתחום שומן בע"ח במקום ה- 147 (אתם רואים, האמריקאים יודעים מה
לאכול...).

מהי צריכת הבד"ש השנתית לנפש ב-EU?

צריכת בשר (כולל חלקים פנימיים ושומן), דגים ופירות ים לנפש ב-EU (בקג' בשנה)

תובנות

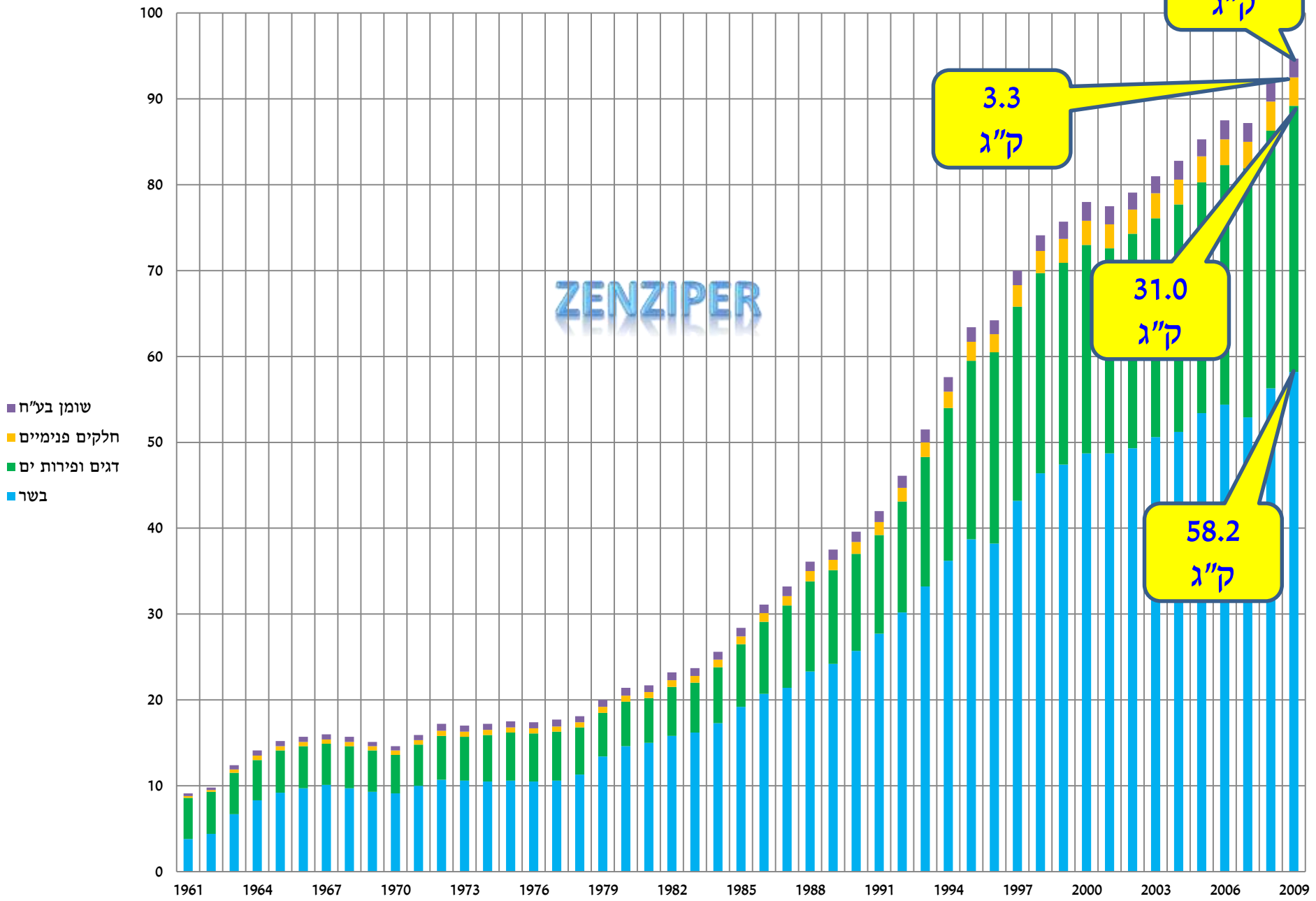
צריכת הבשר ב- EU עלתה מ- 51.8 בשנת 1961 לכ- 84.8 קג"ש בשנת 2009 (64%). צריכת הדגים ופירות הים עלתה מ- 14.6 לכ- 23.0 קג"ש (58%). צריכת החלקים הפנימיים ירדה מ- 3.8 לכ- 3.0 קג"ש (21%). צריכת שומן בע"ח כמעט לא השתנתה מ- 13.1 לכ- 13.0 קג"ש. אירופה נמצאת בחלק העליון של הטבלה בתחום הבשר: לוקסנבורג 107.9 (5), אוסטריה 102.0 (7), ספרד 97.0 (11), דנמרק 95.2 (13). בתחום הדגים מובילות פורטוגל 61.1 קג"ש (4), ספרד 42.9 קג"ש (15), ליטה 40.7 קג"ש (16). כאמור את כל הטבלה בתחום השומן מובילות מדינות האיחוד (דנמרק, בלגיה, הונגריה, אוסטריה, גרמניה...) בתחום החלקים הפנימיים ניתן לראות את צרפת (כן... דווקא הם...) עם 6.9 קג"ש (6), אירלנד 6.5 קג"ש (7), פורטוגל 6.0 קג"ש (9).

מהי צריכת הבד"ש השנתית לנפש בסין?

צריכת בשר (כולל חלקים פנימיים ושומן), דגים ופירות ים לנפש בסין
(בקג' בשנה)

תובנות

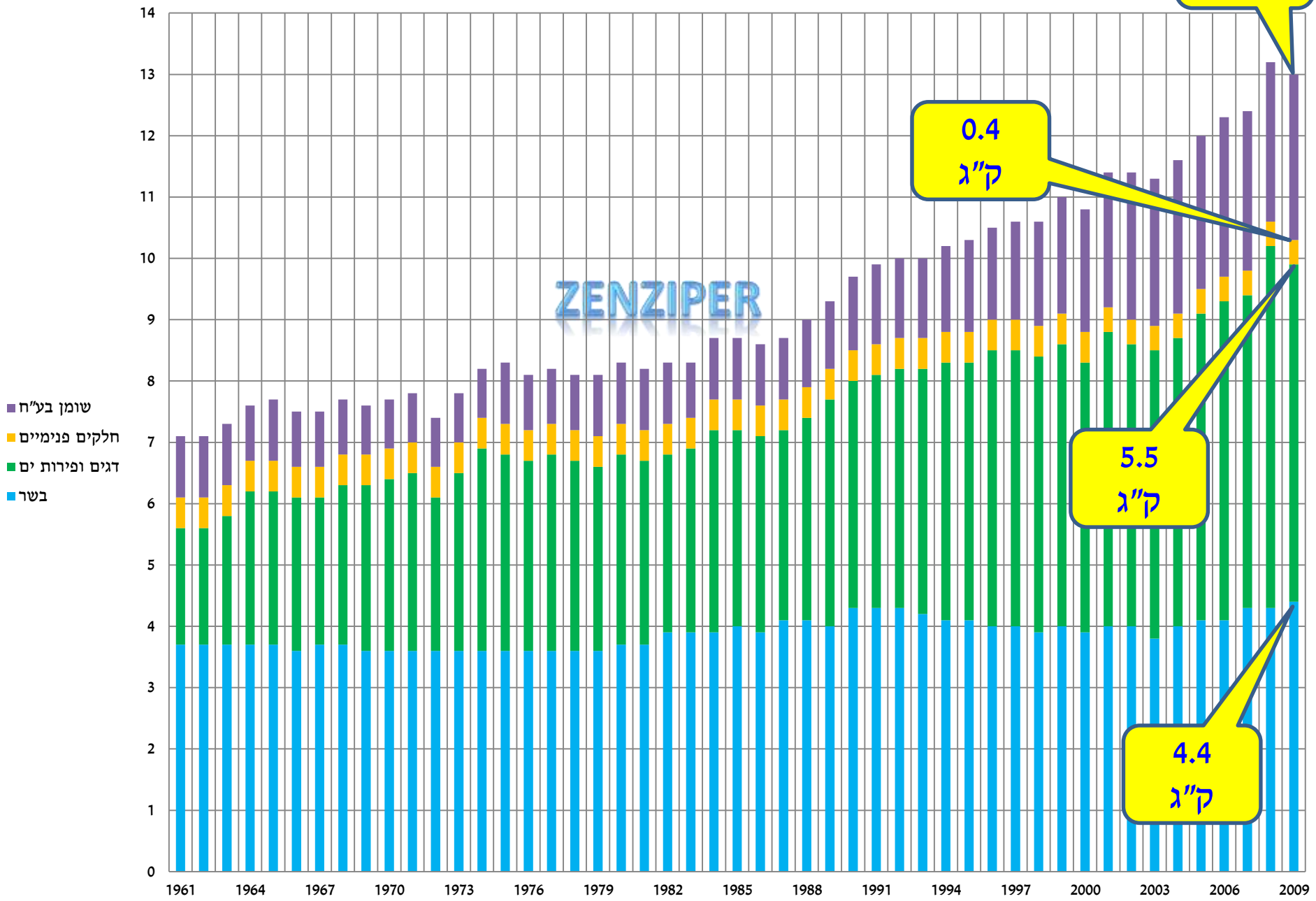
צריכת הבשר בסין עלתה מ- 3.8 בשנת 1961 לכ- 58.2 קג"ש בשנת 2009, פי 15! צריכת הדגים ופירות ים עלתה מ- 4.8 לכ- 31.0 קג"ש, פי 6.5! צריכת החלקים הפנימיים עלתה מ- 0.2 לכ- 3.3 קג"ש, פי 16.5! וצריכת שומן בע"ח עלתה מ- 0.3 לכ- 2.2 קג"ש, פי 7! ועדיין, סין מדורגת (יחסית) נמוך מבחינת צריכת מזונות אלו בשר - 68, דגים - 31, חלקים פנימיים - 48, שומן בע"ח - 91. ניתן רק לשער שלאור העלייה החדה בצריכת מזונות אלו סין "תעלה" בטבלה ובמילים אחרות תצרוך יותר ויותר בד"ש (תזכרו שצריך הרבה תבואות כדי לספק צריכה זו). רק ל"סבר" את האוזן, אם הסינים היו צורכים את כמות הבד"ש השנתית כמו בעולם המערבי (שלא להגיד ארה"ב...) לא היו נשארים מלאי תבואה בעולם...

מהי צריכת הבד"ש השנתית לנפש בהודו?

צריכת בשר (כולל חלקים פנימיים ושומן), דגים ופירות ים לנפש בהודו
(בקג' בשנה)

תובנות

צריכת הבשר בהודו עלתה מ- 3.7 בשנת 1961 לכ- 4.4 קג"ש בשנת 2009 (19%). צריכת הדגים ופירות הים עלתה מ- 1.9 לכ- 5.5 קג"ש, פי 3. צריכת החלקים הפנימיים ירדה מ- 0.5 לכ- 0.4 קג"ש (-20%). צריכת שומן בע"ח עלתה מ- 1.0 לכ- 2.7 קג"ש, פי 2.7.

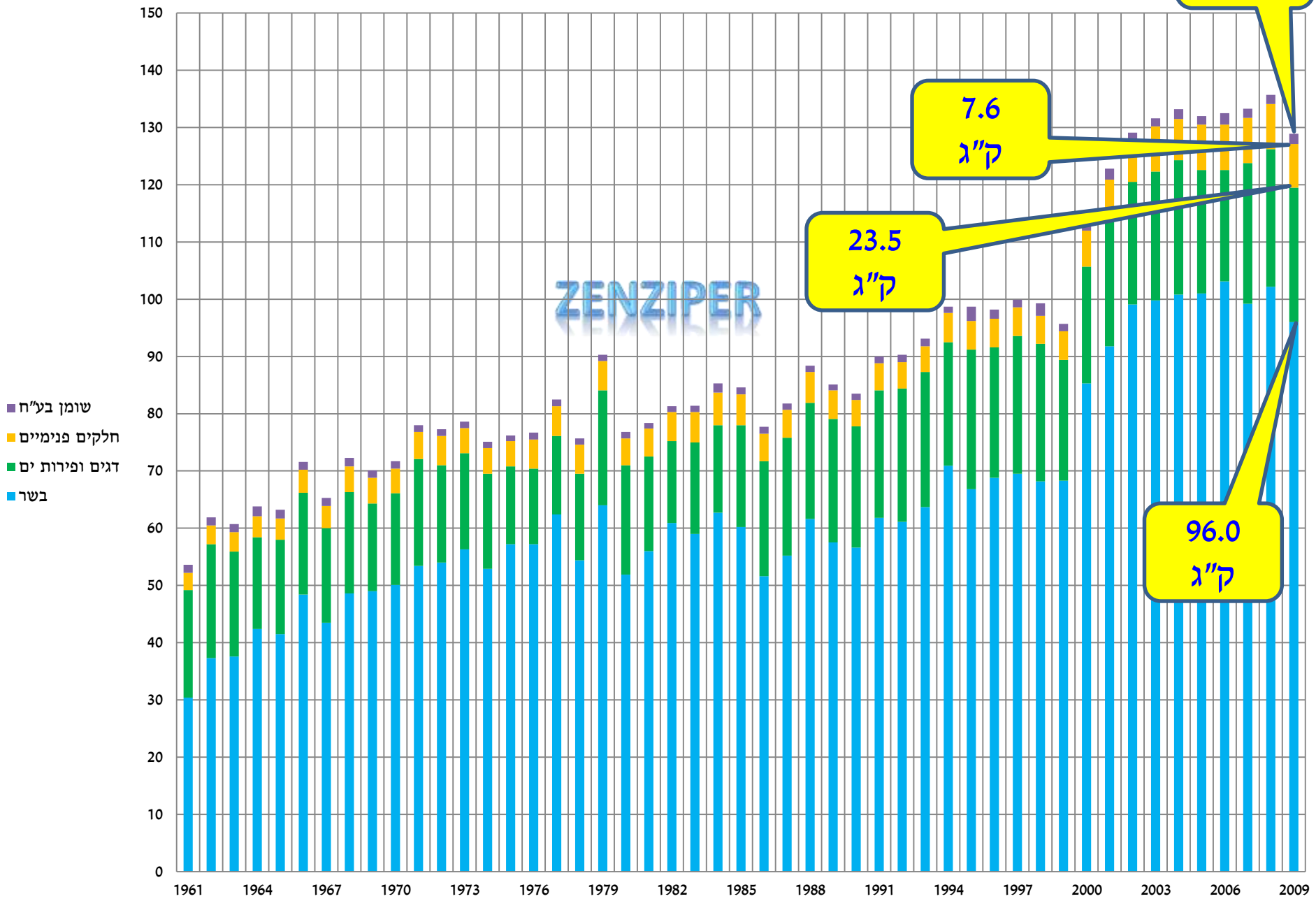
הודו היא מדינה שבחלקה הגדול צמחונית ולכן צריכת המזונות הללו נמוכה יחסית ולכן היא מדורגת (יחסית) מאוד נמוך מבחינת צריכת מזונות אלו (לא שביתר המזונות היא מדורגת ממש גבוהה...) בשר - 175, דגים - 132, חלקים פנימיים - 171, שומן בע"ח 78. להזכירכם, יש "רק" 176 מדינות בדירוג זה. המזל הגדול שלנו הוא שההודים צמחוניים (וכנראה יישארו כאלה...) אחרת, הביקוש לתבואות היה עולה (בכפולות של 1.2 מיליארד) ו... אתם כבר יודעים מה היה קורה למלאים...

מהי צריכת הבד"ש השנתית לנפש בישראל?

צריכת בשר (כולל חלקים פנימיים ושומן), דגים ופירות ים לנפש בישראל (בקג' בשנה)

תובנות

צריכת הבשר בישראל עלתה מ- 30.4 בשנת 1961 לכ- 96.0 קג"ש בשנת 2009, פי 3. צריכת הדגים ופירות הים עלתה מ- 18.8 לכ- 23.5 קג"ש (25%). צריכת החלקים הפנימיים עלתה מ- 3.0 לכ- 7.6 קג"ש, פי 2.5. צריכת שומן בע"ח עלתה מ- 1.4 לכ- 1.8 קג"ש (29%). ישראל מדורגת (יחסית) גבוה מבחינת צריכת המזונות הללו: בשר - 12, דגים - 51, חלקים פנימיים - 4, שומן בע"ח - 99 (תודו שהייתם "קונים" תוצאות כאלה באולימפיאדה...).

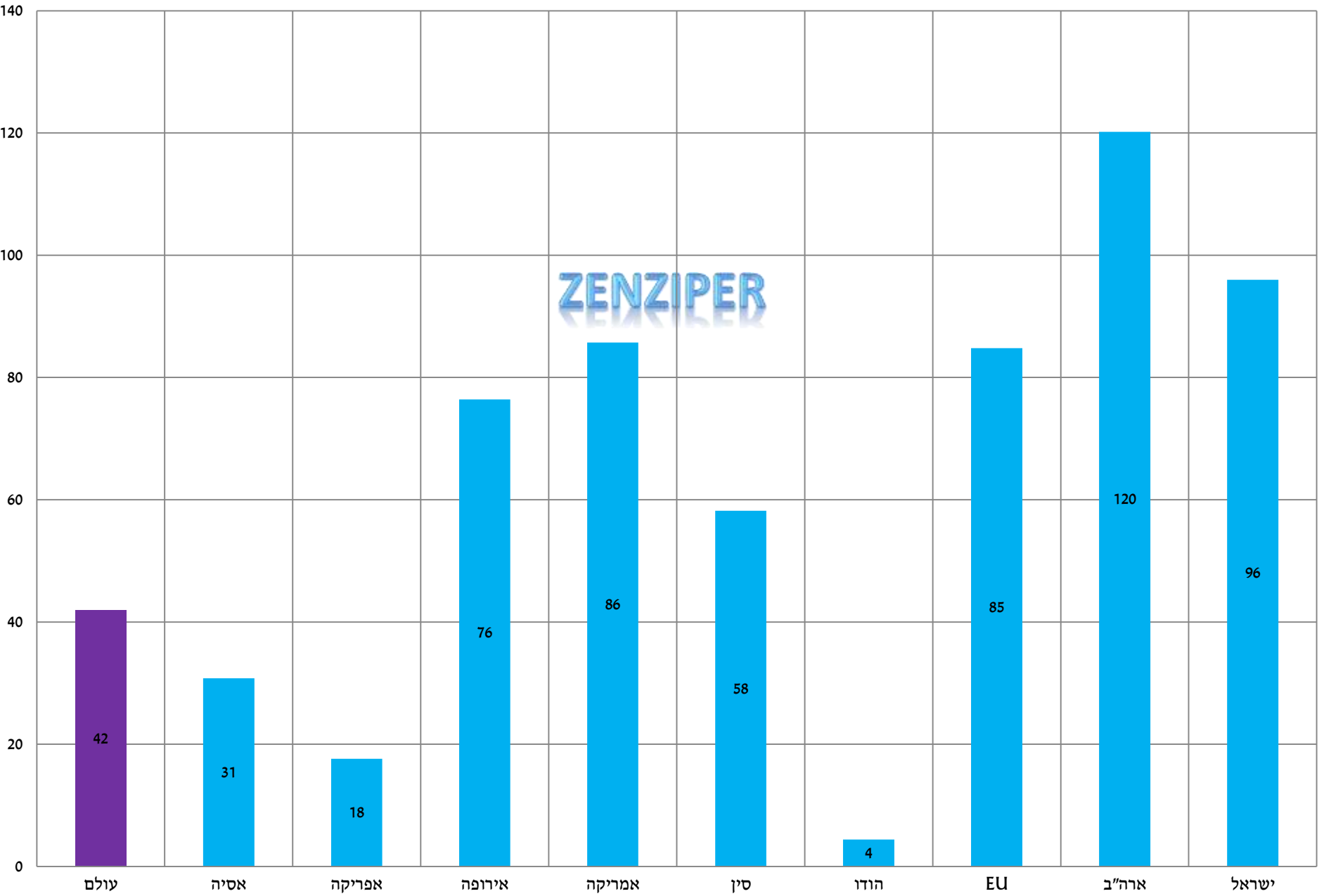

נשווה את צריכת הבד"ש באזורים שונים בעולם

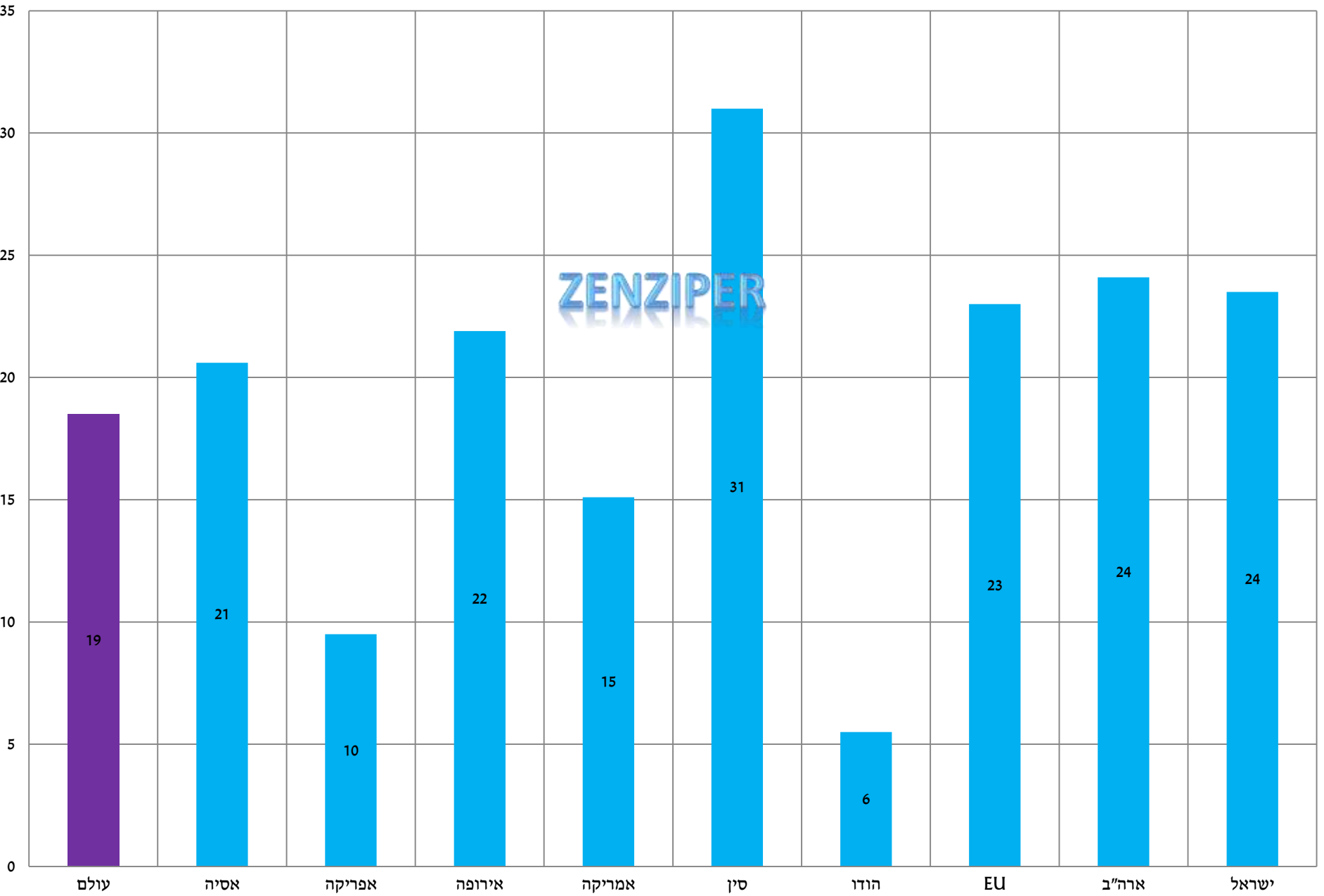

צריכת בשר לנפש בעולם

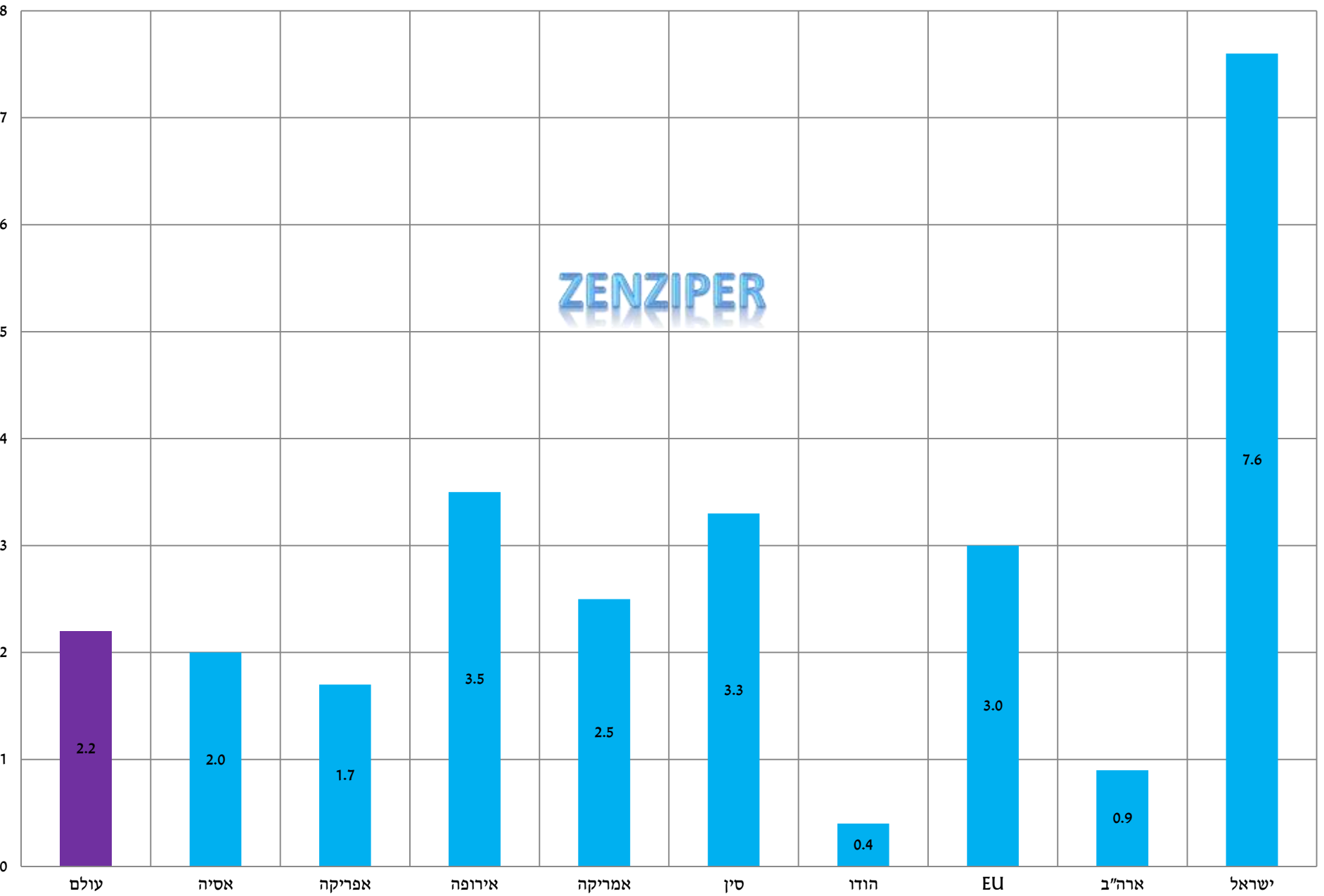
(בקג' בשנה)

צריכת דגים ופירות ים לנפש בעולם (בקג' בשנה)

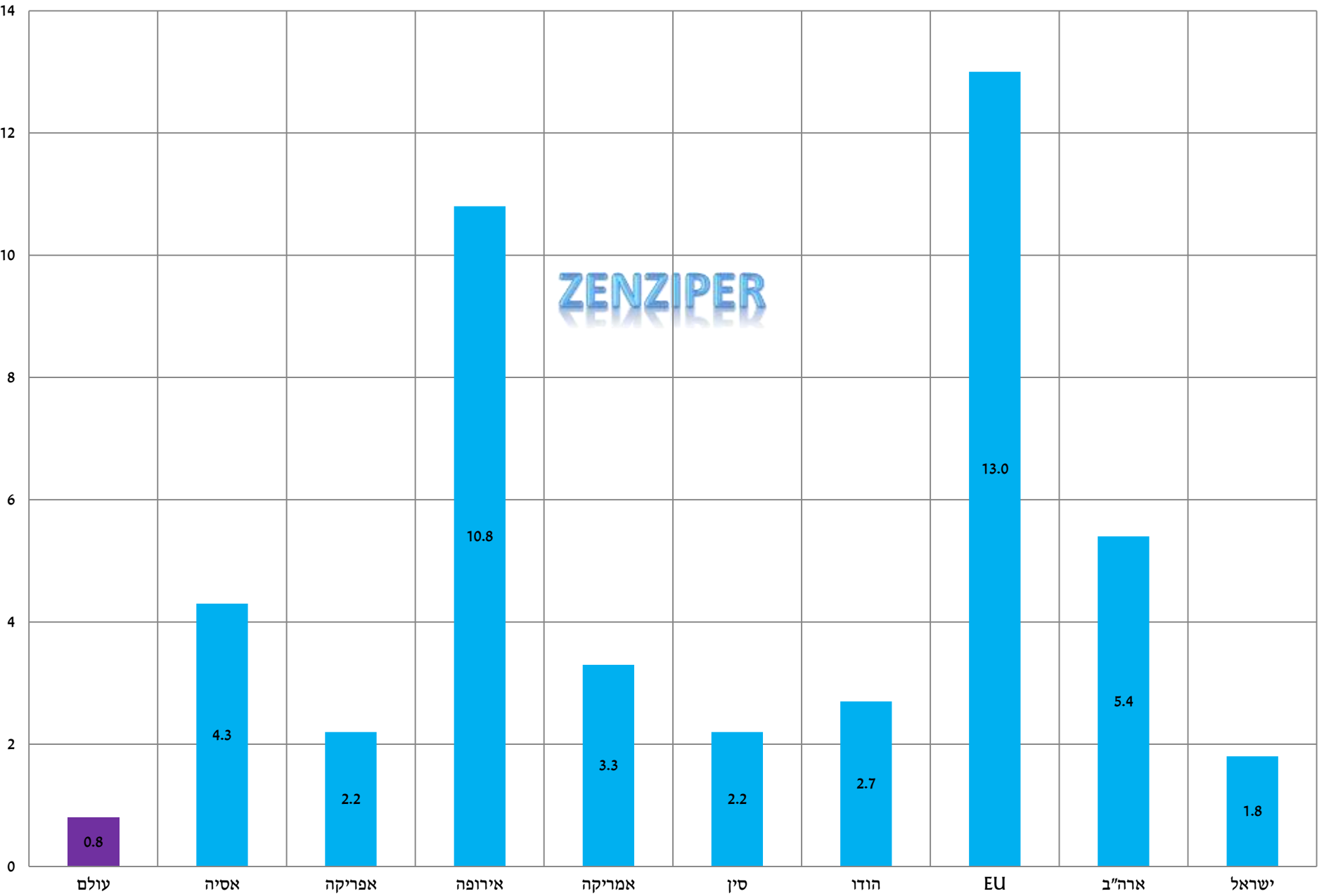

צריכת חלקים פנימיים לנפש בעולם (בקג' בשנה)

ZENZIPER

צריכת שומן בע"ח לנפש בעולם (בקג' בשנה)

תובנות

ZENZIPER

(עוד) תובנות

ZENZIPER

תובנות

ניתן לראות מתאם גבוה בין "התפתחות" של מדינות (במילים פשוטות עושר...) לבין צריכת חלבון ושומן מן החי. הדוגמה הטובה ביותר היא סין, ככל שההכנסה עולה, צריכת המזון מן החי עולה ולכן, ניתן להניח כי בעתיד צריכה זו תמשיך ותעלה. בעולם המערבי פחות (אנחנו כבר שמנים...) אולם, במדינות ה"עולם השלישי" ובעיקר בסין יותר ויותר. ברור כי כדי לייצר כמויות אלו של בשר צריך הרבה דגנים (בעיקר תירס וכוספת סויה) ומכאן העלייה החדה בצריכה העולמית.

בתיאבון!

(המשך בפרק הבא)

צנציפר – חברה ליבוא תבואות ומספוא בע"מ